

монашество отец Александру Морару. Участието на протосингел Атанасий от Сърбия е свидетелство за поставянето на едно ново добро начало, което да възстанови отличните предишни взаимоотношения между богословските и научните среди в двете страни.

Домакините от България участваха със свои представители от Варна, Велико Търново, Силистра, София, Стара Загора и Шумен. С определен научен принос се откриха докладите на Георги Данчев, Антоний Хубанчев, Никола Ковачев, Славчо Вълчанов, Йордан Алексиев, Невяна Дончева-Панайотова, Анчо Калоянов, Димитър Кенанов, Казимир Попконстантинов, Лиля Мончева, Тодор Овчаров, Евлоги Данков, Йосиф Мороз, Мария Спасова и редица млади асистенти, преподаватели и научни сътрудници. След прочитането на докладите се проведеха полезни разисквания.

След приключването на заседанията бе направено поклонническо посещение до Килифаревския манастир, обителта на преп. Теодосий Търновски. За гостите от чужбина беше особено интересно, пребивавайки на това свято място, духом да се пренесат в епохата на великия български и всеправославен светец Теодосий Търновски. Израз на непрекъсваемостта на тази духовна връзка беше оказаното гостоприемство от светата Великотърновска митрополия в лицето на Негово Високопреосвещенство митрополит Григорий и игуменията на манастира Нейно преподобие монахиня Иустина.

Димитър Попмаринов

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ЛИНГВИСТИКА НА ТЕКСТА“

На 19 и 20 октомври 1995 г. Великотърновският университет „Св. св. Кирил и Методий“ бе домакин на международна научна конференция на тема „Лингвистика на текста“. Организатор на научния форум бе Филологическият факултет с любезното съдействие на Бюрото за сътрудничество в областта на езикознанието и образованието към френското посолство у нас. В работата на конференцията взеха участие учени от много страни — Франция, Германия, Русия, Македония, Югославия, както и изследвачи от редица висши училища в нашата страна. При откриването на конференцията участниците бяха приветствувани от ректора на университета доц. к. и. н. Ив. Стоянов.

Конференцията започна своята работа с пленарно заседание, на което бяха изслушани три основни доклада по темата. Ст. Димитрова (София) привлече вниманието на участниците върху „Текстообразуващата роля на пресупозициите в руския и българския език“. Докладът на Г. Шрайтер (Йена, Германия) бе посветен на някои „Взаимовръзки между текст и образ на базата на комерсиалната реклама в печатните медии“, а Кр. Манчев (София) разкри своите виждания за

„Принципите на лингвистичния анализ в повествователния текст“. Още на пленарното заседание пролича актуалността на проблематиката, свързана с темата на конференцията, както и нейната многоаспектност. Привличането на редица европейски езици в анализите допринесе извънредно много за по-широкото обхващане на явленията. То предизвика и дискусии, които дадоха тон на конференцията и се пренесоха в заседанията по секции.

Съобразно с работния език, който бяха избрали, участниците в конференцията продължиха своята работа в една от 4-те секции. Най-многобройни и разнообразни по тематика бяха докладите в първа секция (български език). Тук Е. Добрева (Шумен) разгледа някои от по-важните принципи на текста (линейност, комуникативност и т. н.) и случаите, в които те могат да бъдат накръжвани. Докладът на И. Савова (Шумен) бе посветен на други важни понятия — стагнация и прогресия в текста, а докладът на Д. Генова (В. Търново) — на прагматичната изводимост в процеса на комуникацията от гледна точка на разбирането и интерпретирането на изказа или на последователността от изкази. Р. Русев (Русе) изследва някои индивидуални особености в глобалната организация на текста в труда на акад. М. Арnaudов „Психология на литературното творчество“. Върху материал от съвременния български печат Л. Цонева (В. Търново) разгледа средствата за постигане на експресивност в заглавието като елемент на публицистичния текст. Т. Ангелова (София) прави опит за лингводидактическо описание на свръхфразовото единство, докато А. Гецов (В. Търново) анализира някои интересни особености на периодните структури, както и на тяхната интерпретация в лингвистичната литература. Съвместният доклад на Ц. Рашчева, К. Георгиева и Г. Семерджиева (Кърджали) беше посветен на въпроса за полисемантичната функция на патронима *Испания* в „Осъдени души“ и „Почивка в Арко Ирис“ от Д. Димов. Обект на анализ в доклада на И. Гуторанова (София) бяха езиковите модели за означаване на качество в научния текст с оглед на специализираното чуждоезиково обучение на българските студенти. Г. Бакърджиева (Пловдив) разгледа разпределението на частите на речта в различните типове текстове, а Р. Тодорова (Шумен) се спря на някои основни характеристики на рекламните заглавия в английските вестници. В края на заседанията се проведеха дискусии по интересни и все още спорни в науката въпроси, засегнати в някои от докладите.

В работата на втора секция (френски език) взеха участие наши и чуждестранни учени. М. Ариве (Париж X— Нантер) посвети доклада си на лингвистичните средства (деиксис, анафора, повтораемост и т. н.), способстващи за изграждането на литературния текст, като приложи вижданията си върху конкретен анализ на знаменитото начало на „Чужденецът“ от А. Камю. Интерес и оживление предизвика докладът на З. Никодиноски (Скопие), посветен на изразяването на езиковото поведение във френските пословици, разглеждани като микротекст. На основата на фрагменти от художествени текстове, включващи полупряка реч, И. Попова-Велева (В. Търново) разкри мястото на семантиката и прагматиката за постигане на основното свойство на текста — неговата кохерентност. П. Христов (В. Търново) потърси отговор на въпроса „Достатъчен ли е анализът на поетичния текст за неговия превод?“, а Л. Тодорова (В. Търново) — на въпроса „Дали текстът на „модерния“ роман във Франция и този на молитвата

следват един общ модел?“ В. Драгнев и Д. Петрова (В. Търново) разгледаха няколко случая на употреба на анафора във френски език в съпоставка с португалски. Докладът предизвика интерес и породи дискусия.

В работата на трета секция (руски език) взеха участие Т. Н. Николаева (Москва), Л. В. Попович (Белград), А. Николова (Шумен), Хр. Дамянова (Шумен), Р. Лазарова (Силистра), Д. Бойчева (Шумен).

Тематиката на докладите включваше проблеми на текстологичното изследване на произведенията на А. С. Пушкин (Т. Н. Николаева); дискурсни маркери в епистолярния дискурс (Л. Попович); езикови средства, изразяващи субтерпозиционно разположение в текста (А. Николова); темпорална структура на фолклорен текст (Хр. Дамянова); „езикова личност на автора“ (Р. Лазарова); обръщението в приказките (Д. Бойчева).

Оживени дискусии предизвикаха докладите на Николаева и Попович. Интересни бележки направи Ст. Димитрова по доклада на А. Николова. С много аргументи „за“ и „против“ протече обсъждането на проблема за статута на разговорната реч в българския език.

В четвърта секция (немски език) бяха изнесени три доклада. В своя доклад „Интертекстуалност в текстовете от тривиалната литература“ И. Хойслер (Йена, Германия) се спря на интерпретацията на понятието „интертекстуалност“, реализирана на макро- и микроравнище на текста. Разгледани бяха явления като предсказуемост поради налични стереотипи, конотации, реализиране на различни стратегии. Посочен бе и ефектът от работата с тези текстове със студентската аудитория. Докладът на Л. Иванова (В. Търново) бе посветен на взаимовръзката между словообразователен модел и вид текст в три аспекта: лексико-семантична характеристика на сложните съществителни, синтактична характеристика и функционирането им в текста. Докладът на М. Манева (В. Търново) „Текстообразуващи функции на фразеологизмите в немски език“ се занимаваше в теоретичен план с проблема за ролята и функционирането на фразеологизмите в текста. Особен интерес представляваше моментът за реализиране на допълнителни значения на фразеологизмите посредством конкретния текст, невключени в речниковата информация за тях.

Малкото на брой, но съдържателни доклади позволиха между участниците и присъстващите да се разгърне обстойна дискусия по представените проблеми, да се получи по-голяма пълнота на възможните гледни точки.

Иванка Попова-Велева